

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 02 czerwca 2025 r.
Znak sprawy: DŻW.zch.058.18.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 9811 w sprawie potwierdzonych 81 ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI).

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją Posłanek i Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej: Ewy Szymanowskiej, Izabeli Bodnar, Piotra Górnikiewicza, Łukasza Osmalaka, Bartosza Romowicza, Ewy Schädler i Wiolety Tomczak dotyczącą potwierdzonych 81 ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI), uprzejmie informuję, co następuje.

1. Czy Ministerstwo widzi konieczność wzmocnienia bezpieczeństwa biologicznego w sektorze hodowli zwierząt futerkowych oraz natychmiastowego wdrożenia programów nadzoru w celu wykrycia występowania zakażeń u tych zwierząt, mimo braku uregulowań unijnych?

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/1798 z dnia 10 lipca 2023 r. (1), nadzór nad wysoce zjadliwą grypą ptaków musi obejmować działania w odniesieniu do zwierząt utrzymywanych i dzikich należących do gatunków niewymienionych w wykazie, jeżeli sytuacja epidemiologiczna wskazuje, że gatunki te mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia zwierząt i ludzi.

W 2025 r. w Polsce nadzór nad zakażeniami wirusami grypy ptaków uwzględnia te uwarunkowania i aktualnie realizowany jest w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2025 r. w sprawie wprowadzenia

„Krajowego programu mającego na celu nadzór nad zwierzętami pod kątem grypy ptaków” na lata 2025-2027 (2). Celem programu jest realizacja monitoringu pozwalającego na stwierdzenie lub wykluczenie występowania zakażeń wirusami grypy ptaków u zwierząt, w szczególności u ptaków. W programie nadzorem epidemiologicznym objęto również koty uwzględniając stwierdzone w 2023 roku na terenie Polski przypadki zakażeń tego gatunku zwierząt wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N1.

Należy podkreślić, że wirusy grypy ptaków krążące wśród ptactwa w Europie są dobrze zaadaptowane do ptasich gospodarzy, choć odnotowywane są nieliczne przypadki u ssaków, tak jak miało to miejsce w roku 2023 u kotów w Polsce. Sytuacja w tym zakresie jest na bieżąco monitorowana przez Inspekcję Weterynaryjną we współpracy z Inspekcją Sanitarną. Decyzje co do ewentualnego rozszerzenia nadzoru na kolejne gatunki zwierząt podejmowane będą w oparciu o ocenę rozwoju sytuacji epidemiologicznej.

2. Czy Ministerstwo planuje zobligować hodowców zwierząt futerkowych do raportowania śmiertelności tych zwierząt, aby możliwe było wczesne wykrycie sygnałów o wirusie HPAI? i

3. Jakie kroki zostaną podjęte w momencie wykrycia wirusa HPAI u zwierząt hodowanych na futro w Polsce? Czy Ministerstwo rozważa wprowadzenie obowiązku wyznaczania obszaru zapowietrzonego lub zagrożonego w obrębie takiej fermy zwierząt?

Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, tj. art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (3), istnieje obowiązek niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo organu samorządu terytorialnego: wójta, burmistrza, prezydenta miasta - w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt. Ten obowiązek dotyczy również hodowców zwierząt futerkowych.

Z kolei zwalczanie HPAI odbywa się na podstawie aktów prawnych UE, które wiążą w całości i są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE.

Zgodnie z przepisami UE, tj. przepisami rozporządzenia 2016/429 (4) oraz

rozporządzenia 2018/1882 (5) w zakresie zapobiegania chorobom i ich zwalczania oraz kategoryzacji tych chorób, zakażenia wirusami grypy ptaków posiadają określoną kategorię wyłącznie w odniesieniu do ptaków, jako gatunku umieszczonego w wykazie. Zakażenia wirusami grypy ptaków u ssaków nie są objęte kategoryzacją na poziomie przepisów UE, w których nie określono jednocześnie zasad postępowania w przypadku wykrycia takich zakażeń. Uwzględniając sytuację epidemiologiczną w kontekście HPAI, nie planuje się także aktualnie przyjmowania nadregulacji w tym zakresie na poziomie krajowym.

4. Czy Ministerstwo widzi potrzebę zbierania informacji na poziomie centralnym lub lokalnym o tym, ile ferm drobiu w Polsce znajduje się w sąsiedztwie ferm zwierząt futerkowych wystarczająco bliskim do rozprzestrzeniania się skażonych cząstek pyłu za pośrednictwem wiatru z jednej fermy na drugą i tym samym jest narażonych na straty w przypadku wykrycia ptasiej grypy?

Komercyjne prowadzenie ferm zwierząt, w tym futerkowych, należy do działalności nadzorowanej, która podlega obowiązkowi zgłoszenia do właściwego powiatowego lekarza weterynarii. Organ ten na podstawie art. 11 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (3) prowadzi rejestr takich podmiotów na swoim obszarze. Reasumując, powiatowy lekarz weterynarii dysponuje informacjami o lokalizacji określonych podmiotów, co ma znaczenie w przypadku konieczności podejmowania działań związanych ze zwalczaniem i ograniczaniem rozprzestrzeniania się chorób zwierząt.

5. Czy Ministerstwo dostrzega związek między najwyższą w całej Unii Europejskiej liczbą zakażeń zjadliwą grypą ptaków (HPAI) w stadach komercyjnych drobiu w Polsce, oraz faktem, że Polska jest największym producentem futer w Europie, a brakiem informacji o osobach, które pracują jednocześnie na fermach zwierząt futerkowych, jak i na fermach drobiu? Czy planowane jest zbieranie informacji o takich osobach i sprawdzanie istnienia korelacji między ich pracą w obu rodzajach ferm, a wystąpieniem zakażeń na fermach, bądź ich braku?

W przypadku każdego ogniska choroby zakaźnej u zwierząt prowadzone jest dochodzenie epidemiologiczne, w ramach którego analizowane są również kwestie personelu zatrudnionego w danym gospodarstwie, w tym przestrzegania obowiązujących procedur i wymogów w zakresie bioasekuracji. Dochodzenie

epidemiologiczne każdorazowo prowadzi powiatowy lekarz weterynarii w celu ustalenia potencjalnego źródła ogniska choroby potwierdzonej w danym gospodarstwie i stadzie. W wyniku tego rodzaju dochodzeń nie są dostępne dane, które pozwalałyby na powiązanie wstępowania ognisk HPAI u drobiu z obsługą ferm zwierząt futerkowych.

6. Biorąc pod uwagę ryzyko transmisji wirusa H5N1 na ludzi, czy prowadzone lub planowane są profilaktyczne badania pracowników ferm zwierząt futerkowych w kierunku wirusa H5N1 inicjowane przez właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego?

Przedmiotowe informacje pozostają poza zakresem kompetencyjnym zarówno ministra właściwego do spraw rolnictwa, jak i jednostek podległych i nadzorowanych.

Warto przy tym zaznaczyć, że zadania z zakresu zdrowia publicznego realizuje Państwowa Inspekcja Sanitarna podległa ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, stąd decyzje co do objęcia profilaktycznymi badaniami pracowników ferm zwierząt futerkowych w kierunku wirusa H5N1 są uzależnione od stanowiska tego resortu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/1798 z dnia 10 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2020/689 uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do zasad dotyczących nadzoru, programów likwidacji choroby oraz statusu obszaru wolnego od choroby w przypadku niektórych chorób umieszczonych w wykazie i niektórych nowo występujących chorób (Dz. Urz. UE. L 233 z 21.09.2023, str. 24);
- (2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2025 r. w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu mającego na celu nadzór nad zwierzętami pod kątem grypy ptaków ” na lata 2025-2027 (Dz. U. poz. 435);
- (3) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075, z późn. zm.);
- (4) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające

niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 64, z późn. zm.)(Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.);

- (5) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1882 z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie stosowania niektórych przepisów dotyczących zapobiegania chorobom oraz ich zwalczania do kategorii chorób umieszczonych w wykazie oraz ustanawiające wykaz gatunków i grup gatunków, z którymi wiąże się znaczne ryzyko rozprzestrzeniania się chorób umieszczonych w tym wykazie (Dz.U. L 308 z 4.12.2018, s. 21).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów